

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Cdo/15/2020
Identifikačné číslo spisu: 6317200201
Dátum vydania rozhodnutia: 10.11.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6317200201.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Mariána Sluka, PhD. a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD., v spore žalobcu T. P., bytom U. U., W. XXX/XXX, zastúpeného Občianskym združením Nové Horehronie, so sídlom v Brezne, Štúrova 19, IČO: 42 194 342, proti žalovanému InDevel, s.r.o. so sídlom v Žiline, Jesenského 1089/11, IČO: 36 418 234, zastúpenému advokátom JUDr. Ivanom Glovniakom, so sídlom v Žiline, D. Dlabača 2748/28, o vydanie bezdôvodného obohatenia, vedenom na Okresnom súde Brezno pod sp. zn. 2Csp/7/2017, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. júna 2019 sp. zn. 14Co/106/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Brezno rozsudkom z 28.marca 2018 č. k. 2Csp/7/2017 - 102 rozhodol o žalobe na vydanie bezdôvodného obohatenia a zaplata finančného zadosťučinenia, titulom právneho vzťahu sporových strán, vyplývajúceho zo zmluvy č. X/XX/XXX/XXXX o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 8.000,- € tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 6.409,93 € (I. výrok rozsudku), sumu 200,- € titulom finančného zadosťučinenia (II. výrok rozsudku), všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu vo zvyšku zamietol (III. výrok rozsudku) a vo výroku o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 11. júna 2019 sp. zn. 14Co/106/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v napadnutom výroku I. a II., vo výroku o trovách konania zmenil tak, že žiadnej zo sporových strán náhradu trov prvoinštančného konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd uviedol, že právne posúdenie veci v odôvodnení napadnutého rozsudku je dostatočne výstižné a je súladné s rozhodovacou praxou. Za zásadné v danej veci považoval, že súd prvej inštancie vzťah medzi žalobcom a žalovaným vyplývajúci zo zmluvy o pôžičke č. X/XX/XXX/XXXX uzavretej dňa 23. marca 2011 považoval za vzťah spotrebiteľský, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy v

zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (čo medzi sporovými stranami sporné nebolo), zároveň aj vysvetlil, že na daný vzťah sa vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy. Práve aplikáciu tohto zákona na daný vzťah žalovaný namietal tvrdiac, že na spornú zmluvu o pôžičke uvedený zákon nemožno aplikovať z dôvodu, že žalobca priznal na pojednávaní, že pôžičku si zobral za účelom dokončenia rodinného domu. Táto okolnosť bola aj jednou zo zásadných odvolacích námietok žalovaného.

2.2. Odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého bolo zjavné, že zmluva bola zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti, avšak zo zmluvných dojednaní nevyplyval účel poskytnutej pôžičky na nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, alebo výstavbu nehnuteľnosti tak, ako predpokladá § 1 ods. 3 písm. b/, d/ zákona č. 129/2010, preto správne posudzoval spornú zmluvu v čase jej uzatvorenia tak, že žalobcovi bola poskytnutá bezúčelová pôžička tak, ako je to zrejmé z obsahu zmluvy.

2.3. Odvolací súd mal za správny záver súdu prvej inštancie, že v zmluve je nepravdivo uvedený údaj o celkovej výške pôžičky vzhľadom na nepravdivosť v zmluve uvedenej poskytnutej sumy 8.000,- €, hoci bolo nesporné, že žalovaný poskytol žalobcovi len sumu 7.880,- €, táto skutočnosť sa aj odrazila v nesprávnom údaji o RPMN a už samotný nesprávne uvedený tento údaj (pre nesprávne prvotné zadanie) je uvedený v neprospech spotrebiteľa, a bol zavádzajúci bez ohľadu na to, či je uvedený údaj vyšší alebo nižší, ako bol skutočne. Už samotná táto skutočnosť má za následok, že zmluva ako taká bola považovaná za bezúčelovú a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s § 9 ods. 2 písm. j, zákona.

2.4. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o posúdení dodatkov č. 1 a 2 predmetnej zmluvy ako neprijateľných zmluvných podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Pokiaľ išlo o manipulačný poplatok dojednaný v článku II. bod 8 za spracovanie, spísanie zmluvy a za poskytnutie pôžičky, odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie o neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky potvrdzujúc, že takéto ustanovenie vyvoláva nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, preto je neprijateľný a neplatný. Spotrebiteľ uzatvára zmluvu s dodávateľom, od tohto očakáva, že ponúknutý tovar, resp. služby budú v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Manipulačný poplatok nedáva spotrebiteľovi žiadnu protihodnotu už pri prvom kontakte s poskytovateľom spotrebiteľského úveru formou pôžičky, manipulačný poplatok je vedľajšie plnenie neobjednané spotrebiteľom a slúži výlučne veriteľovi. Navyšuje pritom cenu pôžičky, pričom odplata, teda cena pôžičky, je vyjadrená v úrokoch, ktoré majú kryť všetky nároky veriteľa. Správne navyiac súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že spotrebiteľ by mal platiť úroky aj zo sumy poplatku, ktorý mu reálne poskytnutý nebol, preto správne vyhodnotil ako neprijateľné dojednanie o započítaní manipulačného poplatku. Rovnako správne ako neprijateľnú zmluvnú podmienku hodnotil súd dojednanie o zabezpečení pôžičky zriadením záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu s poukazom na výšku a charakter zabezpečenej pohľadávky, majúcej za to, že ide o neprimerané a neadekvátne zabezpečenie, ktoré žalobcu podrobilo neprimeranému tlaku spojenému s rizikom straty nehnuteľnosti, rovnako ako absolútne neplatné dojednanie o výške úroku z omeškania vo výške 32 %. Pokiaľ po takomto vyhodnotení zmluvných podmienok ako neprijateľných dospel súd k záveru, že tento súbor neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré sú neprípustné a v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatné, vytvárajú vnútornú rozpornosť zmluvy, žalovaný použil nekalé obchodné praktiky a dospel k záveru o neudržateľnosti tejto zmluvy ako celku, odvolací súd súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý danú zmluvu o pôžičke vyhodnotil ako absolútne neplatnú v celom rozsahu podľa § 39 Občianskeho zákonníka, teda uzavretú v rozpore so zákonom, resp. tiež obchádzajúcu zákon.

2.5. Odvolací súd ďalej uviedol, že nesúhlasí s odvolacou námietkou žalovaného, podľa ktorej je rozsudok súdu prvej inštancie nesprávny z dôvodu, že na jednej strane sa súd zaoberal bezúčelnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy a na druhej strane zmluvu považoval za neplatnú. Správne súd prvej inštancie najprv reagoval na tvrdenie žalobcu o bezúčelnosti a bezpoplatkovosti tejto zmluvy z dôvodu absencie požadovaných zákonných náležitostí (§ 9, § 11 zákona č. 129/2010 Z. z.), a následne po vyhodnotení jednotlivých zmluvných ustanovení ako neprijateľných, a teda neplatných zmluvných podmienok so záverom, že zmluva vykazuje také závažné vady, ktoré sa dotýkajú nielen vedľajších, ale aj hlavných náležitostí zmluvy a umožňuje zbavovať spotrebiteľa jeho majetku, zmluvu za neplatnú v

celom rozsahu, nešlo o rozporné, či protirečiacie si tvrdenia súdu prvej inštancie, ale o postupné hodnotenie daného právneho vzťahu, tak, ako vo svojich úvahách dospel súd prvej inštancie ku konečnému záveru o neplatnosti predmetnej zmluvy o pôžičke. Za takéhoto právneho stavu potom správne dospel súd prvej inštancie k záveru, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu v časti 6.409,93 €, a preto je toto plnenie povinný v zmysle § 451 ods. 1, 2 a § 456 Občianskeho zákonníka žalobcovi vydať. Pokiaľ sa v tomto smere žalovaný domáhal v odvolaní výroku rozhodnutia, ktorý vyjadri vzájomnú povinnosť oboch sporových strán z neplatného právneho úkonu, odvolací súd súhlasil s tým, že dôsledkom neplatnej zmluvy je povinnosť zmluvných strán, navzájom si vrátiť všetko, čo plnením zo zmluvy nadobudli. Ide teda o vzájomnú povinnosť vrátiť plnenie, ktorú majú zmluvné strany. V danej veci žalovaný poskytol žalobcovi plnenie v okamihu, kedy mu poskytol sumu 7.880,- € pripísaním na účet, žalobca plnil žalovanému postupne, vrátil mu teda plnenie poskytnuté z neplatnej zmluvy, navyiac mu poskytol aj ďalšie plnenie, bezdôvodné obohatenie, ktoré je predmetom tohto konania, ktoré ešte nebolo žalobcovi zo strany žalovaného vydané, a ktorého sa v zmysle daného rozhodnutia dôvodne domáhal. V kontexte uvedeného potom neobstála odvolacia námietka žalovaného, podľa ktorej mal súd započítať do plnenia aj úrok z omeškania. Žalovaný totiž nepožadoval od žalobcu vydanie bezdôvodného obohatenia v určitej lehote, od ktorej by bolo možné dospieť k dobe omeškania zo strany žalobcu.

2.6. Pokiaľ žalovaný namietal v odvolaní voči priznaniu finančného zadosťučinenia z dôvodu, že išlo o predčasné rozhodnutie, majú za to, že najprv musí byť v jednom súdnom konaní spotrebiteľ úspešný, až následne ako úspešný môže uplatniť právo finančného zadosťučinenia, túto námietku nepovažoval odvolací súd za správnu, nakoľko zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by malo ísť až o následné konanie. Naopak, pokiaľ žalobca tvrdí, že došlo k porušeniu spotrebiteľského práva, a preto si uplatňuje finančné zadosťučinenie, v prípade úspechu mu toto bude priznané (za preukázania všetkých rozhodujúcich podmienok) a v prípade nepreukázania tvrdeného porušenia, teda neúspechu spotrebiteľa, i musí byť zákonite aj tento nárok zamietnutý.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, nakoľko...“ rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne“.

Žalobca považoval rozhodnutie odvolacieho súdu za nezákonné, nakoľko spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, ako má byť formulovaný žalobný petít v prípadne žaloby, na základe ktorej sa žalobca domáha plnenia z neplatnej zmluvy. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 115/2008, v ktorom s poukazom na § 457 Občianskeho zákonníka uviedol, že v dôsledku vzájomnej viazanosti a podmienenosti práv a povinností účastníkov zo zrušenej zmluvy je aj procesné uplatnenie a uspokojenie práva jednej zmluvnej strany (na vrátenie ceny diela) viazané na uspokojenie obdobného práva druhej zmluvnej strany (na vrátenie ceny diela) a že povinnosť jednej z nich plniť je viazaná na rovnakú povinnosť druhej. Tento názor podľa dovolateľa potvrdil v svojich rozhodnutiach aj Ústavný súd Slovenskej republiky (I. ÚS 360/2010, I. ÚS 119/2014). Mal za to, že súd v tejto právnej veci bez ďalšieho dospel k nesprávnomu názoru, že sa bezdôvodne obohatil iba žalovaný a to o sumu určenú ako rozdiel medzi plneniami, ktoré si na základe neplatnej zmluvy žalobca a žalovaný plnili. Súd nevzal do úvahy, že v čase rozhodnutia odvolacieho súdu ani jedna z týchto povinností nezanikla ani čiastočne, t. j., že nedošlo do rozhodnutia súdu napríklad k započítaniu týchto dvoch vzájomne proti sebe stojacich pohľadávok alebo k splneniu povinnosti žalobcom. Súd neposudzoval v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia vzťahu v celej komplexnosti, keď v podstate iba odpočítal jedno plnenie od druhého. Zmyslom zmluvy o úvere alebo o pôžičke nie je ale iba poskytnúť peňažné prostriedky, ale zmyslom tejto zmluvy bolo zo strany žalovaného umožniť žalobcovi s týmito peňažnými prostriedkami po dohodnutú dobu nakladať a tomuto zodpovedajúca povinnosť druhej zmluvnej strany platiť za toto plnenie dohodnutú odplatu - úroky. Jednoduchým odpočítaním plnení, aj keby došlo k započítaniu pohľadávok, čo v tomto prípade nebolo zistené, by bolo možné vyjadriť vzájomnú povinnosť iba vtedy, keby v podstate ihneď žalobca vrátil požičané peniaze a s týmito vôbec nenakladal. Pokiaľ ale tieto požičané peniaze žalobca celé roky užíval a s týmito nakladal, tak žalobca musí byť povinný v prípade neplatnosti zmluvy vrátiť aj toto poskytnuté plnenie ~ právo nakladať s peniazmi za obdobie od ich poskytnutia do ich vrátenia vo výške obvyklej odplaty za možnosť nakladať s peňažnými

prostriedkami žalovaného. Okrem procesnej nesprávnosti žaloby, keď žalobný petit nebol formulovaný tak, že žalovaný je povinný plniť žalobcovi oproti povinnosti žalobcu plniť žalovanému, má nesprávne právne posúdenie súdom aj hmotnoprávny rozmer vo vzťahu k § 457 Občianskeho zákonníka. Žalobca zastával názor, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza aj z nesprávneho právneho posúdenia otázky, či sa môže spotrebiteľ domáhať finančného zadosťučinenia ešte predtým, ako nadobudne právoplatnosť rozhodnutie súdu v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a taktiež v právnej otázke, či je rozhodnutie súdu o priznaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia rozhodnutím súdu v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že pri priznaní finančného zadosťučinenia, by malo ísť o následné konanie. Žalovaný ale zastáva názor, že toto vyplýva práve z ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, nakoľko právo na primerané finančné zadosťučinenie priznáva iba ak by spotrebiteľ svoje právo úspešne uplatnil na súde. Úspešným uplatnením práva na súde nemôže byť neprávoplatné rozhodnutie súdu. Namietal, že žalobca v tomto spore uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je nárokom slúžiacim iba na ochranu spotrebiteľa, ale taktiež tieto osobitne predpisy ochraňujú aj dodávateľa, ktorý má taktiež právo na vydanie bezdôvodného obohatenia v prípade neplatnosti zmluvy napríklad, a tak z tohto hľadiska nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je nárokom medzi spotrebiteľom a dodávateľom, nakoľko Občiansky zákonník spotrebiteľa vymedzuje ako fyzickú osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, t.j. iba pri nárokoch vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy, nie nárokoch, ktoré nejako iba súvisia so spotrebiteľskou zmluvou a vyplývajú priamo zo zákona, nie zo zmluvy. V predmetnom konaní nebola zmluva nikdy platná, nikdy teda nevznikla spotrebiteľská zmluva a ani vzťah spotrebiteľa a dodávateľa, preto nie je možné rozhodnutie súdu v tejto veci považovať za úspešné uplatnenie práva na súde vyplývajúce z právneho predpisu na ochranu spotrebiteľa. Žiadal preto rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolania navrhol dovolanie zamietnuť, uviedol, že súdy správne posúdili zmluvu ako neplatnú, keď jej obsah vyhodnotili ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana v spore zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

7. Dovolateľ zastáva názor, že jeho dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

9. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V dôsledku viazanosti dovolacieho súdu dovolacím

dôvodom neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017, 9 Cdo 25/2020). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

11. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov odvolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, dovolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“.

12. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

13. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) odvolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax odvolacieho súdu (R 83/2018 a 1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018, 9 Cdo 25/2020). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako dovolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a dovolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017, 9 Cdo 25/2020).

14. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím odvolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu

skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

15. V danom prípade sa dovolateľ v dovolaní nestotožnil so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, a ako odklon označil jedno rozhodnutie dovolacieho súdu a to rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. februára 2009 sp. zn. 3 Cdo 115/2008, v ktorom najvyšší súd rozhodoval o zmluve o dielo, od ktorej žalobcovia v tomto spore odstúpili. V tomto rozhodnutí uviedol, že ak bolo odstúpené od zmluvy, zaniklo im vlastnícke právo k predmetu diela a v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vznikol medzi nimi a žalovaným právny vzťah z bezdôvodného obohatenia synalagmatickej povahy, obsahom ktorého je povinnosť účastníkov vrátiť druhému všetko, čo podľa zmluvy dostal, teda na jednej strane povinnosť žalobcov vrátiť žalovanému predmet diela a na druhej strane povinnosť žalovaného vrátiť im cenu diela (zo spisu vyplýva, že na základe uzavretej zmluvy o dielo si účastníci poskytli plnenia navzájom a plnenia aj prijali). Za danej situácie je v prípade zrušenia tohto dvojstranného právneho úkonu každý z nich zároveň povinným i oprávneným účastníkom právneho vzťahu zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. V dôsledku vzájomnej viazanosti a podmienenosti práv a povinností účastníkov zo zrušenej zmluvy (§ 457 Občianskeho zákonníka) je aj procesné uplatnenie a uspokojenie práva jednej zmluvnej strany (na vrátenie ceny diela) viazané na uspokojenie obdobného práva druhej zmluvnej strany (na vrátenie predmetu diela) a že povinnosť jednej z nich plniť je viazaná na rovnakú povinnosť druhej. Žiadna z nich teda nemôže samostatne uplatniť svoje právo na plnenie, poskytnuté podľa zrušenej zmluvy, lebo § 457 Občianskeho zákonníka upravuje nielen spôsob, ale aj rozsah vzájomného plnenia.

15.1. Z obsahu rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré označil dovolateľ a ktoré v problematike vzájomného plnenia nie je ojedinelé (pozri napr. R 1/79), je však zrejmé, že neriešilo identický nárok ako v tomto spore, ktorý nárok bol súdom posúdený v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov, vychádzajúc z toho základného predpokladu, že medzi stranami bola uzavretá zmluva o úvere, t. j. spotrebiteľská zmluva. Je preto zjavné, že dovolateľ neoznačil rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré by v problematike bezdôvodného obohatenia vo vzťahu k neplatnej zmluve o úvere (spotrebiteľskej zmluve) riešilo právne vzťahy inak ako to urobil odvolací súd.

15.2. Identicky pokiaľ namietal dovolateľ nesprávne právne posúdenia v otázke finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré priznal odvolací súd žalobcovi, a to z hľadiska jeho predčasnosti, predpoklad prípustnosti z hľadiska odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu neoznačil, iba vyslovil svoje presvedčenie.

15.3. Nad rámec dovolací súd uvádza, že táto samostatná časť (hľadisko uplatnené v žalobe) priznaného nároku, vo výške 200,- € titulom finančného zadosťučinenia, by nemohla podliehať dovolaciemu prieskumu aj pre obsah ustanovenia § 422 ods. 1 CSP (tzv. majetkový cenzus), napriek tomu dovolací súd má za to, že právny záver odvolacieho súdu aj pri riešení tejto procesnej otázky je správny a v súlade aj s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového konania.

16. Pokiaľ v úvode svojho dovolania jeho prípustnosť dovolateľ vymedzil aj s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/, c/, t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, tieto tvrdené predpoklady prípustnosti dovolateľ ničím nevymedzil ani neodôvodnil.

17. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolacie dôvody nie sú v dovolaní vymedzené spôsobom zodpovedajúcim § 431 až § 435 CSP. Vzhľadom na to nemohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu napadnutého rozhodnutia.

18. Najvyšší súd odmietol dovolanie žalovaného podľa § 447 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435.

19. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá

CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.